

És tedd szabaddá bekötött szemét,
 Hogy tisztán lássa azt a sok sebet,
 Amit testére maga égetett.
 Mert látni, látni kell nekünk,
 Hogy más nevet, amíg mi könnyezünk.
 Szép március! Te bölcsőt ringató,
 Eget vetítő, kéklő tiszta tó,
 Kiáltsd világnak, hogy a vert magyar
 Valamit hisz és valamit akar...
 Fúvass toborzót! Így hívd a hadat:
 „Gyülekezés a nagy kereszt alatt!
 Nem kell más fegyver, csak a szívetek
 S egymásban, Égben mindig higgyetek!”

Szép március! Te bölcsőt ringató,
 Virágnak, fának üde színt adó:
 A napsugárból hídat verj nekünk...
 Zászlónk kibontva. Hívj csak és megyünk!
 Kavargass orkánt! Hozd az új szelet!
 Haragöd légyen hangos üzenet:
 Kereszttel kézben együtt a magyar
 S világra szóló ünnepet akar!

(Móra László.)

TANÍTÁSOK.

1942. március 2. hete.

Beszéd- és értelemgyakorlat.

III. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: A szabadság ünnepe.

Nevelési cél: A hazaszeretet elmélyítése.

I. Előkészítés. a) A tanulók megfigyeléseinek számonkérése. Milyen hónapban vagyunk? Milyen évszak kezdődik ebben a hónapban? Miért szeretjük a tavaszt? Milyen változást idéz elő a tavasz az embereknél? az öltözködésben? kedvükben? munkájukban?

b) Célkitűzés. Miért örül tavasszal minden élő? Mintha börtönből szabadulnánk ki, úgy érezzük magunkat. Beszélgesünk ma a szabadságról.

II. Tárgyalás. a) A mókus. Tudjátok-e, mi a szabadság? Kint sétálgattam egyszer egy nagyon szép vidéken, ahol magas hegyek is voltak. Ott sétáltam a nagy fák által övezett tisztáson. Elnéztem azokat az égbenyúló fenyőket. Azt mesélték, hogy azon a vidéken medve is él, de engem most bizony még a mackó koma sem érdekelt, mert hirtelen másra lettem

figyelmes. Egyszerre azt látom, hogy fenyőtobozok hullanak elélem a földre. Keresem, honnan potyognak, hiszen a fák megszűntek tőlem. Amint így keresem e különös dolog okát, észreveszek ám az egyik fán két fényes szemet a fa sudarán. Egy kis mókus volt, ő dobált meg engem a fenyő termésével. De amint észrevette, hogy figyelem, tőbhet rám se hederített, hanem felpattant nagy ugrással egy ágra s onnan egy másikra. Olyan ügyesen ugrált, mintha valami ugróbajnok lett volna. Végre egy magasabb ágon megpihent s onnan rámentekintett. Néztem, néztem, s úgy vettem észre, mintha hozzám beszélt volna. Talán ezt mondta: Miért zavarsz, ne kívánd a szabadságom, én is félttem azt, akárcsak ti, emberek. Mert tudod-e, mi a szabadság? Azt, hogy enyém az egész erdő, annak minden fája, oda megyek, ahová akarok, ha tetszik a földön, ha nem, a fák ágain, azt a tobozt rágom meg, amelyiket akarom, senki sem bánt érte. Ez a szabadság! Ez az élet! Ha börtönbe vinnél, ott én hamarosan elpusztulnék. Azt hiszem, ezt mondta nekem akkor a kis mókus, és én igazat is adtam neki.

Láttatok már kis madarat kalitkába zárva? Annak is megvolt a szabadsága: a levegő végtelen birodalma. És most mit kapott helyébe? Egy kis ketrecet, amelyben ugrálni is alig bír. Mit gondoltok, szép így az élete? Mit csinálna, ha kinyitnánk a kalitka ajtaját? Miért repülne el azonnal? Bizony, gyermekek, nemcsak az állat, az ember is nagyon szereti szabadságát. Ezért örül minden élő, az ember is, mikor eljön a tavasz és megszabadulunk Tél apó börtönéből.

b) A vadrózsa. Messze, messze, az erdőszélen virított egy vadrózsa. A szép kerti rózsza elment egyszer hozzá és azt mondta neki: — Gyere hozzánk a kertbe, te szép virág! Hagyd itt ezt a csúnya, elhagyott helyet! Nincs itt más, csak por, meg vetés, senki se mondja neked, hogy szép vagy, senki sem veti rád szemét. Nálunk a kertben sokkal szebb minden! Mellettem virít az illatos rezeda, a karsú fehérliliom, a tarka-barka szekfű. Minket mindenki szeret, mindenki dícsér szépségünkért. Télen pedig, mikor fagyos az idő, gondosan bepólyálnak bennünket, hogy ne fázzunk. Gyere velem, ott sokkal jobb dolgod lesz, mint itt, az erdő szélén.

A vadrózsa azonban így válaszolt a rózsának. Nagyon köszönöm szíves meghívásod, hogy olyan szép és jó helyre hívogatsz. De csak eredj vissza, én itt maradok, itt születtem, itt akarok elhervadni is, itt élnék szüleim, itt vannak testvéreim. Nekem itt jó, az én hazámban, s talán jobb is, hogy nem dícsérnek meg az emberek szépségemért, mert akkor bizonyosan leszakítanák legszebb virágaimat. Nem megyek veled, kedves testvérem, nem hagyom, nem tudom elhagyni hazámat sohasem!

c) A hazaszeretet. Bizony gyermekek, mindenkinek legkedvesebb a szülőföldje. Az ember szíve, mint a csemete, gyö-

keret ereszt abba a földbe, ahol született s amelynek egykor hamvadó porai által újra része lesz. Az élők, akikkel megosztjuk a jó- és balsorsot, a néma, roskadozó sírok az alattuk porladozó ősökkel idekötnék bennünket ahhoz a földhöz, amelyen bölcsőnk ringott s amelybe koporsónk kerül, ha egyszer meghalunk. Hol van a mi hazánk? Látjátok, én is itt nőttek fel, itt is élek, amíg csak meg nem halok. Mert az Istennek ez a legszebb tündérkertje. Jó kedvében teremthette bizonyosan.

Csakhogy e szép ország mellett irigy, rosszakaratú népek élnek, akik egyre a mi szép hazánkra fenik fogukat. Bizony, az is előfordult már, hogy hatalmukba kerítették a mi szép tündérkertünk egy-egy darabját és jó ideig maguknak tartották azt meg. De hála a jó Istennek, mindig adott erőt nekünk, hogy ellenségeinktől visszavegyük azt, ami a miénk már régen, nagyon régen, ezer esztendeje. Mert bizony, gyermekek, ezer éve miénk már ez a szép föld, a mi hazánk.

Nemsokára nagy ünnepet ülünk. Egy régi március emléket idézzük azon az ünnepen.

Ezen a szép napon tele vannak az utcák, a házak zászlóval, magyar lobogóval. Láttatok-e már magyar zászlót? Milyen? Hány szín van rajta? Tudjátok-e, mit jelent rajta a piros? Azt a sok-sok vért jelenti, amely elhullott már hőseink szívéből, akik testükkal védték meg szép hazánkat az ellenségtől. Az alatta lévő fehér szín azt jelenti, hogy a magyar ember mindig becsületes, még az idegen, a vele rosszindulatú népekkel szemben is. A fehér alatti zöld szín azt jelenti, hogy ezer év alatt ugyan rengeteg baj, csapás érte szegény hazánkat, de a jó Isten mindig szeretett bennünket, s mindig reményt öntött lelkünkbe, hogy megérjük még a jobb, szebb napokat is. Nemzeti imánk is azt mondja: Megbűnhődte már e nép a multat s jövődőt.

Ezer éve, hogy a zászlót letűztük a Kárpátokra, lengjen ott a zászló tovább is verőfényben, zivatarban! Minden magyar vigyázzon rá, hogy le ne kapja a szél onnan, hanem hirdesse míg a világ áll Árpád népét. Gyermekek, foglaljátok a hazát mindennapi imátokba! Így énekelt hazánkról a költő. A magyar zászlóról pedig azt mondotta: Ha a magyar zászló lobog, arcom kigyúl, szívem dobog. A piros a honszeretet, amely buzdit, hevít, vezet s mint egy örökéző fáklya, bevilágít a pusztába. A fehér a becsületnek, jó szándéknak, tiszta tettnek jelképező lilioma, melyet szenny ne érjen soha! És a zöld a hű reménység hirdetője kikeletnek. Ó, de szép is ez a három, nincsen párja a világon! Amikor pedig felragyogott az első szép márciusi nap, amikor kivívták a szabadságot, kibontották a zászlót és „Lázza jött a honvéd tőle, nem volt abban a halálról, nem volt abban megadásról, egy szó volt csak, hogy Előre! Ezzel himzé a honleány, e szóval a honfi zászlót, ezzel ment el az a gyermek, akit anyja másnap gyászolt. De ha maradt még egy fia s kí-

vánta a haza tőle, az egyiket megsiratta, a másikat odaadt s ment a gyermek, ment: előre!"

III. Összefoglalás. Miről beszéltünk a mai órán? Mir tanít a kis mókus és vadrózsa története? Hát a zászló miről beszél nekünk?

Mi jut eszetekbe, ha a magyar zászlót látjátok? Milyen a mi zászlónk? Láttátok-e már iskolánk zászlóját? Mit kell tennünk, ha a zászlót látjuk? Miért köszönünk, tisztelgünk a zászló előtt? Kit tisztelünk benne? Ahol a magyar zászló van ott jelen van a magyar nemzet is. Azért viselkedjünk illendően a zászló előtt. Mit tettek érte őseink? Miért hullatták véréüket a magyar zászló alatt? Azért vigyázzunk, mi se legyünk méltatlanok a zászlóhoz. Kövessük őseinket, amíg kell dolgozzunk érte és alatta s ha egyszer úgy kívánná a haza tőlünk is, hogy küzdjünk alatta és érte, hát azt is tegyük meg egész szívvel, egész lélekkel, mint őseink tették!

A MAGYAR ZÁSZLÓ.

Lobogjon a magyar zászló
Magasan az égre!
Hír, dicsőség koszoruzza,
Győzelem kísérije.

Lobogtassuk lelkesedve
A világ szemébe,
Rajta ragyog oltár gyanánt
Édes hazánk képe.

Lángra gyúl a magyar nemzet,
Ha látja a színét:
Szent öröme lobbantja fel
Minden magyar szívét.

Érte éljünk... És hogy ha kell,
Vérünk érte hulljon!
Koporsónkra szemfedőül
Lobogóink boruljon.

(Pósa Lajos.)

1942. március 2. hete.

Olvasmánytárgyalás

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Március tizenötödike.

Nevelési cél: Emlékezzünk régiekről...

I. Előkészítés. a) Ráhangelés. Milyen ünnepet várunk már? Ki tudja, mit ünnepelelünk március tizenötödikén? Mindnyájan szeretettel köszöntjük márciust! Benne köszöntjük a tavasz hírnökét. Langyos lehelletében már ott érezzük a nyári üzenetét, hogy nemsokára itt lesz ő is. Zöld szőnyeget terít a tájra, dombokra éssíkságokra. Lába nyomán kizöldül a fű, előfehérlik a hóvirág és előkéklik az ibolya.

Kedves hónapunk nekünk a március. Felőle álmodoztunk télen a kályha mellett. El-eltűnődöttünk: mit csinál most a fecskénk? Mit csinál most a gólyánk?

A virágok akkor még a föld mélyén aludtak és álmodoztak csak a tavaszi napsugárról. A gólyánk a Nilus partján